

**STOJIMO Į EUROPOS SĄJUNGĄ
KONFERENCIJA
– SERBIJA –**

**Briuselis, 2014 m. sausio 9 d. (13.01)
(OR. en)**

AD 1/14

LIMITE

CONF-RS 1

STOJIMO DOKUMENTAS

Dalykas: ES BENDRA POZICIJA
Ministrų susitikimas, kuriuo pradedama Serbijos stojimo į Europos Sąjungą
tarpvvyriausybė konferencija (2014 m. sausio 21 d., Briuselis)

STOJIMO DERYBOMS SKIRTAS ES IŽANGINIS PAREIŠKIMAS

1. Džiaugiuosi galėdamas Europos Sąjungos vardu pasveikinti šiandien į Serbijos stojimo į Europos Sąjungą derybų atidarymą atvykusius garbingus jūsų šalies atstovus.
2. Tai mums visiems svarbi istorinė proga. Plėtra tebėra viena iš pagrindinių ES politikos sričių. Stojimo derybų pradžia reiškia ne vien svarbų Serbijos ir ES santykių etapą, bet ir aiškiai liudija nuolatinį ES įsipareigojimą remti Vakarų Balkanų europinę perspektyvą. Stojimo derybų pradžia taip pat parodo, kad jei įvykdomos sąlygos, ES vykdo savo įsipareigojimus. Stojimo perspektyva skatina politines ir ekonomines reformas, keičia visuomenes, stiprina teisinę valstybę ir suteikia naujų galimybių piliečiams bei verslui tose Europos šalyse, kurios nori tapti vis glaudesnės Sąjungos projekto dalimi. Taip stiprinamas stabilumo ir susitaikymo regione procesas ir matomas tiek ES, tiek visam regionui palankus plėtros proceso permainas skatinantis ir stabilizuojamasis poveikis.
3. Serbija jau yra artima Europos Sąjungos partnerė vykdant stabilizacijos ir asociacijos procesą. 2008 m. balandžio mėn. pasirašytas Laikinasis susitarimas dėl prekybos ir su prekyba susijusių klausimų įsigaliojo 2010 m. vasario 1 d. Be to, neseniai, 2013 m. rugsėjo 1 d., įsigaliojo Stabilizacijos ir asociacijos susitarimas. Prieš tai Komisija vedė intensyvų dialogą su jūsų šalies valdžios institucijomis, kad galėtų stebėti ES reformų darbotvarkės ir 2011 m. spalio mėn. Komisijos nuomoneje dėl Serbijos paraiškos dėl stojimo pateikto pagrindinio prioriteto įgyvendinimą. Buvo imtasi drąsių veiksmų siekiant pasiekti Pirmąjį susitarimą dėl Serbijos ir Kosovo * santykių normalizavimo principų ir nuo tol buvo padaryta teigiama pažanga įgyvendinant jo pagrindinius elementus.

* Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją 1244/1999 bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos.

4. Apskritai kalbant, mūsų dialogas ir bendradarbiavimas pastaraisiais metais buvo labai intensyvus. Europos Sąjunga atkreipė dėmesį į tai, kad Serbija tinkamai įgyvendino Laikinąjį susitarimą ir prisidėjo prie sklandaus įvairių bendrų institucijų darbo. Be to, kaip nurodyta mūsų pirmajame spalio 21 d. įvykusiame Stabilizacijos ir asociacijos tarybos posėdyje, įsigaliojus Stabilizacijos ir asociacijos susitarimui, buvo pradėtas naujas kokybinis dvišalių santykių etapas. Stabilizacijos ir asociacijos susitarimu bus dar labiau sustiprintas jau dabar akivaizdžiai matomas teigiamas Laikinojo susitarimo poveikis, visų pirma prekybos srityje. Tai reiškia, kad Serbija turės priimti naujų svarbių įsipareigojimų ir aktyviai veikti įvairiose srityse, pavyzdžiui, teisingumo, laisvės ir saugumo, laisvo darbuotojų judėjimo, įsisteigimo laisvės, laisvo kapitalo ir paslaugų judėjimo srityse, kuriose vykdoma veikla šiuo metu yra sutartinio pobūdžio.
5. Jau dabar matoma abipusė mūsų pagerėjusių santykių nauda. Pavyzdžiui, nuo 2009 m., kai buvo liberalizuotas vizų režimas, Serbijos piliečiai gali lengviau vykti į ES. ES taip pat teikia finansinę paramą Serbijai pagal Pasirengimo narystei pagalbos priemonę (PNPP). Be to, Serbija dalyvauja keliose ES programose. Dabar mūsų politinis ir ekonominis dialogas bus toliau plėtojamas, ypač Stabilizacijos ir asociacijos susitarimo organuose.
6. Kaip buvo pažymėta 2012 m. gruodžio 11 d., o paskutinį kartą 2013 m. birželio 25 d. ir gruodžio 17 d. Tarybos išvadose, kurias atitinkamai 2013 m. birželio 27–28 d. ir gruodžio 19–20 d. patvirtino Europos Vadovų Taryba, Serbija pasiekė būtina atitikties narystės kriterijams lygį, visų pirma vykdydama pagrindinį prioritetinį reikalavimą imtis veiksmų, kad būtų akivaizdžiai ir tvariai pagerinti santykiai su Kosovu. Serbija pakankamai atitinka stabilizacijos ir asociacijos proceso politinius kriterijus ir sąlygas ir imasi svarbių veiksmų, kad sukurtų veikiančią rinkos ekonomiką. Serbija turėtų galėti vidutinės trukmės laikotarpiu priimti narystės įsipareigojimus beveik visose *acquis* srityse.
7. Šiandien pradėtos stojimo derybos žymi esminį mūsų santykių raidos etapą. Jūsų šalis yra mūsų bendros Europos istorijos, paveldo, vertybių bei kultūros dalis, ir norime intensyvinti jau ir taip glaudžius mūsų ryšius.

8. Mūsų derybos grindžiamos Europos Sąjungos sutarties 49 straipsniu ir jose atitinkamai bus atsižvelgiama į visas susijusias Tarybos išvadas, ypač į 1993 m. birželio mėn. Kopenhagos Europos Vadovų Tarybos išvadas ir į atnaujintą konsensusą dėl plėtros, dėl kurio susitarta 2006 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Tarybos susitikime. ES skiria daug svarbos atnaujinto konsensuso dėl plėtros, grindžiamo išipareigojimų įtvirtinimu, teisingomis ir griežtomis sąlygomis, geresne komunikacija ir ES gebėjimu visais savo aspektais integruoti naujas nares, nuosekliam įgyvendinimui, kiekvieną šalį vertinant pagal jos nuopelnus. Patikima plėtros politika yra vienas iš svarbiausių veiksnių siekiant išlaikyti reformų tempą atitinkamose šalyse ir visuomenės paramą plėtrai valstybėse narėse. Taryba tebėra tvirtai pasiryžusi tęsti plėtros procesą remiantis sutartais principais ir išvadamis.
9. 2013 m. birželio 27–28 d. Europos Vadovų Tarybos prašymu, kurį ji patvirtino 2013 m. gruodžio 19–20 d. susitikime, 2013 m. gruodžio 17 d. Taryba priėmė bendrą derybų programą, laikydamosi 2006 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Tarybos susitikime patvirtinto atnaujinto konsensuso dėl plėtros bei nusistovėjusios praktikos. Į ją įtrauktas naujas Komisijos pasiūlytas požiūris į skyrius dėl teismų ir pagrindinių teisių bei teisingumo, laisvės ir saugumo, taip pat Serbijos ir Kosovo santykių normalizavimo klausimas.
10. Derybų programoje, kurią šiandien jums pateikiame, atsižvelgiama į ankstesnių plėtros etapų patirtį ir tebevykstančias stojimo derybas, taip pat į *acquis* raidą, ir ji deramai atspindi Serbijos nuopelnus bei ypatumus. Derybomis siekiama, kad Serbija priimtų visą ES *acquis* ir užtikrintų visišką jos įgyvendinimą bei vykdymą.

11. Derybų programoje ypač atsižvelgiama į įgytą patirtį, susijusią su derybų skyriais dėl teismų ir pagrindinių teisių bei teisingumo, laisvės ir saugumo. Abu skyriai bus nagrinėjami derybų pradžioje, kad būtų palikta kuo daugiau laiko būtiniams teisės aktams parengti, būtinoms institucijoms sukurti ir svariems įgyvendinimo rezultatams pasiekti iki derybų pabaigos. Šių skyrių patikros ataskaitose, kurias parengs Komisija, bus pateikta svarbių nurodymų, be kita ko, dėl užduočių, kurios turės būti išdėstytos veikslių planuose, kuriuos priims Serbijos valdžios institucijos ir kurie bus derybų skyriaus atidarymo kriterijai. Šie veikslių planai, kuriuose bus išdėstyti Serbijos reformų prioritetai, turėtų būti rengiami vykdant skaidrų konsultacijų su visais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais procesą, kad būtų užtikrinta kuo didesnė parama jų įgyvendinimui.
12. Derybų programoje taip pat atsižvelgiama į nuolatinės Serbijos pastangas ir veiksmus siekiant pastebimai ir tvariai pagerinti santykius su Kosovu. Šiuo procesu užtikrinama galimybė abiem toliau savarankiškai siekti integracijos į Europą, išvengiant padėties, kai viena galėtų trukdyti kitos pastangoms, ir juo turėtų palapsniui pereinama prie visapusio Serbijos ir Kosovo santykių normalizavimo, pasirašant teisiškai privalomą susitarimą iki Serbijos stojimo derybų pabaigos, ir perspektyva, kad abi šalys galės visapusiškai naudotis savo teisėmis ir vykdyti savo įsipareigojimus.
13. *Acquis* apima, *inter alia*, Europos Sąjungos sutartyje išdėstytus tikslus ir principus, kuriais grindžiama Sąjunga. Tikimės, kad, kaip būsima valstybė narė, vadovausitės vertybėmis, kuriomis grindžiama Sąjunga. Be to, stojimas į ES reiškia, kad turi būti laiku ir veiksmingai įgyvendinti visi įstojimo dieną galiojantys ES teisės aktai (*acquis*). Norint įvykdyti visus su naryste susijusius įsipareigojimus, ypač svarbu išplėtoti pakankamus administracinius ir teisminius gebėjimus.

14. Kaip jau minėta, Serbija turėtų galėti vidutinės trukmės laikotarpiu prisiimti narystės įsipareigojimus beveik visose *acquis* srityse. Stojimo proceso metu Serbija turės toliau dėti pastangas, kad suderintų savo teisės aktus su *acquis* ir užtikrintų visišką pagrindinių reformų ir teisės aktų įgyvendinimą, ypač teisinės valstybės srityje, įskaitant teismų sistemos reformą ir kovą su korupcija, pagrindinių institucijų nepriklausomumo srityje ir toliau gerindama verslo aplinką; ypatingai dėmesį reikėtų skirti pažeidžiamų grupių, visų pirma romų, teisėms ir įtraukčiai, taip pat veiksmingam teisės aktų dėl mažumų apsaugos taikymui, nediskriminavimo principu grindžiamam požiūriui į tautines mažumas visoje Serbijoje ir kovai su diskriminacija dėl seksualinės orientacijos ar lytinės tapatybės.
15. Serbiją taip pat paveikė pasaulinė ekonomikos ir finansų krizė, kuri išryškino šalių ekonomikos tarpusavio priklausomybę tiek ES, tiek už jos ribų. Šiuo atžvilgiu primename ekonomikos atsigavimo stiprinimo svarbą ir ES įsipareigojimą toliau teikti konsultacijas dėl politikos ir finansinę paramą. Tolesnės pastangos vykdyti struktūrinę reformą bei fiskalinę konsolidavimą ir su ES susijusias reformas, be kita ko, prisijungti prie strategijos „Europa 2020“, turėtų paspartinti šį atsigavimą bei ekonomikos augimą, didinti konkurencingumą, gerinti ekonomikos valdymą ir padėti pasirengti naujoms priežiūros procedūroms ekonominėje ir pinigų sąjungoje.
16. Itin svarbios plėtros proceso dalys tebėra regioninis bendradarbiavimas ir geri kaimyniniai santykiai. Serbija taip pat turėtų toliau konstruktyviai vykdyti įtraukų regioninį bendradarbiavimą ir stiprinti santykius su kaimyninėmis šalimis. Be to, pažanga bus vertinama remiantis Serbijos įsipareigojimu išspręsti neišspręstas ir paveldėtas problemas, laikantis tarptautinės teisės bei susijusių Tarybos išvadų ir vadovaujantis taikaus ginčų sprendimo principu pagal Jungtinių Tautų Chartiją, prireikus įskaitant privalomą Tarptautinio Teisingumo Teismo jurisdikciją arba arbitražo mechanizmus.

17. Taip pat primename, kad kol vyks stojimo derybos, Sąjunga tęs dialogą su pilietine visuomene ir kultūrinį bendradarbiavimą su Serbija, kad suburtų žmones ir užtikrintų piliečių paramą stojimo procesui.

18. Pabaigai reikėtų paminėti, kad šio proceso pabaigoje įvertinti, ar sudarytos tinkamos sąlygos baigti derybas, turės valstybės narės, atsižvelgdamos į *acquis* raidą nuo derybų pradžios dienos ir Serbijos pasirengimą narystei. Šiandien mūsų pradedamos stojimo derybos pareikalaus daug pastangų. Esame įsitikinę, kad jūsų pasiryžimas padės jums jį sėkmingai užbaigti. Mes remsime jūsų pastangas ir tikimės, kad galėsime jus pasveikinti kaip visateisę Europos Sąjungos narę.

DERYBŲ PROGRAMA

Derybas reglamentuojantys principai

19. Stojimo derybos bus grindžiamos Europos Sąjungos sutarties 49 straipsniu ir jose atitinkamai bus atsižvelgiama į visas susijusias Europos Vadovų Tarybos išvadas, ypač atnaujintą konsensumą dėl plėtros, dėl kurio susitarta 2006 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Tarybos susitikime, ir į 1993 m. Kopenhagoje įvykusio Europos Vadovų Tarybos susitikimo išvadas.
20. Derybos bus grindžiamos Serbijos nuopelnais, o jų sparta priklausys nuo Serbijos pažangos vykdamas narystės reikalavimus. Atitinkamai pirmininkaujanti valstybė narė arba Komisija nuolat išsamiai informuos Tarybą, kad ji galėtų reguliariai peržiūrėti padėtį. Sąjunga tinkamu laiku nuspręs, ar įvykdytos derybų užbaigimo sąlygos; tai bus padaryta remiantis Komisijos pranešimu, kuriuo bus patvirtinta, kad Serbija įvykdė 23 punkte išvardytus reikalavimus. Bendras derybų tikslas yra įstojimas. Dėl paties savo pobūdžio derybos yra neterminuotas procesas, kurio baigties negalima iš anksto garantuoti.

BUSP srityje už patikrą, pasiūlymų teikimą derybose ir reguliarių ataskaitų teikimą Tarybai yra atsakingas vyriausiasis įgaliotinis, glaudžiai bendradarbiaudamas su valstybėmis narėmis ir, atitinkamais atvejais, su Komisija.

21. Derybos pradamos remiantis tuo, kad Serbija gerbia ES sutarties 2 straipsnyje nurodytas vertybes, kuriomis grindžiama Sąjunga, būtent pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises, ir yra įsipareigojusi jas propaguoti.

Derybos taip pat pradedamos remiantis tuo, kad Serbijos pasiektas atitiktis narystės kriterijams, visų pirma 1993 m. Kopenhagos Europos Vadovų Tarybos susitikime nustatytiems politiniams kriterijams ir 1997 m. Tarybos nustatytoms stabilizacijos ir asociacijos proceso sąlygoms, lygis yra aukštas. Sąjunga tikisi, kad Serbija toliau sieks, kad būtų visapusiškai laikomasi šių kriterijų ir sąlygų, ir užtikrins visišką svarbiausių reformų ir teisės aktų įgyvendinimą, visų pirma teismų reformos, kovos su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu, viešojo administravimo reformos, pagrindinių institucijų nepriklausomumo, žiniasklaidos laisvės, kovos su diskriminacija ir mažumų apsaugos srityse.

Sąjunga ir Serbija tęs intensyvų politinį dialogą. Pažangą, susijusią su visais narystės kriterijais, toliau atidžiai stebės Komisija, kurios prašoma toliau reguliariai pranešti apie tai Tarybai.

22. Tuo atveju, jei Serbijoje būtų šturkščiai ir nuolat pažeidžiamos vertybės, kuriomis grindžiama Sąjunga, Komisija savo iniciatyva arba trečdaliai valstybių narių prašymu rekomenduos sustabdyti derybas ir pasiūlys galimo jų atnaujinimo sąlygas. Išklausiusi Serbiją, Taryba kvalifikuota balsų dauguma priims sprendimą dėl tokios rekomendacijos – ar sustabdyti derybas ir kokios turi būti jų atnaujinimo sąlygos. Tarpvyriausybiniame konferencijoje valstybės narės laikysis Tarybos sprendimo, nedarant poveikio bendrajam reikalavimui Tarpvyriausybinių konferencijos sprendimus priimti vieningai. Apie tai bus informuojamas Europos Parlamentas.
23. Derybų eigą lems Serbijos pažanga rengiantis stojimui pagal ekonominės ir socialinės konvergencijos reikalavimus. Ši pažanga bus vertinama visų pirma pagal šiuos reikalavimus:
 - Kopenhagos kriterijus, kuriais buvo nustatyti šie narystės reikalavimai:
 - stabilios institucijos, garantuojančios demokratiją, teisinę valstybę, žmogaus teises ir pagarbą tautinėms mažumoms bei jų apsaugą,

- veikianti rinkos ekonomika ir gebėjimas atlaikyti konkurencijos spaudimą bei Sąjungoje veikiančias rinkos jėgas,
 - gebėjimas prisiimti narystės įsipareigojimus, įskaitant politinės, ekonominės ir pinigų sąjungos tikslų laikymąsi, ir administraciniai gebėjimai veiksmingai taikyti ir įgyvendinti *acquis*;
- stabilizacijos ir asociacijos proceso sąlygas, kurios tebėra bendras santykių su visomis Vakarų Balkanų šalimis iki jų įstojimo pagrindas, visų pirma Serbijos įsipareigojimą palaikyti gerus kaimyninius santykius ir svarų indėlį plėtojant glaudesnę regioninį bendradarbiavimą, kurio tikimasi iš Serbijos, vadovaujantis 2003 m. birželio mėn. priimta Salonikų darbotvarke Vakarų Balkanų valstybėms ir atsižvelgiant į atitinkamas Tarybos išvadas;
- nuolatinės Serbijos pastangas, laikantis stabilizacijos ir asociacijos proceso sąlygų, siekti pastebimai ir tvariai pagerinti santykius su Kosovu^{*}. Šiuo procesu užtikrinama galimybė abiem toliau savarankiškai siekti integracijos į Europą, išvengiant padėties, kai viena galėtų trukdyti kitos pastangoms ir juo turėtų palaipsniui pereinama prie visapusio Serbijos ir Kosovo santykių normalizavimo, pasirašant teisiškai privalomą susitarimą iki Serbijos stojimo derybų pabaigos, ir perspektyva, kad abi šalys galės visapusiškai naudotis savo teisėmis ir vykdyti savo įsipareigojimus.

Konkrečiai, tikimasi, kad Serbija nuolat:

- a) gera valia įgyvendins visus dialogo su Kosovu metu pasiektus susitarimus,
- b) visapusiškai laikysis įtraukaus regioninio bendradarbiavimo principų,

* Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją 1244/1999 bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos.

- c) kitus neišspręstus klausimus spręsti dialogu ir siekdamas kompromiso, remiantis praktiškais ir tvariais sprendimais, ir bendradarbiaus su Kosovu būtiniais techniniais ir teisiniais klausimais,
- d) veiksmingai bendradarbiaus su Europos Sąjungos teisinės valstybės misija (EULEX) ir aktyviai prisidės prie visapusiško ir nevaržomo EULEX įgaliojimų įgyvendinimo visame Kosove.

Serbijos ir Kosovo santykių normalizavimo klausimas bus nagrinėjamas kaip atskiras 35 skyriaus „Kiti klausimai“ punktą, kuris turėtų būti sprendžiamas stojimo derybų proceso pradžioje ir visu jo metu ir tinkamai pagrįstais atvejais kituose susijusiuose skyriuose, kaip išdėstyta toliau 38 punkte.

- Serbijos įsipareigojimą spręsti ginčus dėl sienų laikantis taikaus ginčų sprendimo principo pagal Jungtinių Tautų Chartiją, prireikus įskaitant privalomą Tarptautinio Teisingumo Teismo jurisdikciją arba arbitražo mechanizmus.
- Serbijos įsipareigojimų pagal Stabilizacijos ir asociacijos susitarimą įvykdymą ir Serbijos pažangą šalinant trūkumus Komisijos nuomonėje nurodytose srityse.

24. Turėtų būti užtikrinta bendra derybų pagal atskirus skyrius pusiausvyra. Atsižvelgiant į skyrių „Teismai ir pagrindinės teisės“ bei „Teisingumas, laisvė ir saugumas“ ir vertybių, kuriomis grindžiama Sąjunga, sąsają, taip pat jų svarbą siekiant įgyvendinti *acquis* visose srityse, jeigu pažanga vedant derybas pagal šiuos skyrius bus gerokai lėtesnė nei bendra derybų pažanga, išnaudojusi visas kitas turimas priemones, Komisija savo iniciatyva arba trečdaliai valstybių narių prašymu pasiūlys nepateikti rekomendacijų atitinkamai atidaryti ir (arba) uždaryti kitus derybų skyrius ir pritaikyti susijusį parengiamąjį darbą, kol šis atsilikimas bus ištaisytas. Taryba kvalifikuota balsų dauguma priims sprendimą dėl tokio pasiūlymo ir dėl priemonių, kurių imtasi, panaikinimo sąlygų. Tarpvyriausybinėje konferencijoje valstybės narės laikysis Tarybos sprendimo, nedarant poveikio bendrajam reikalavimui Tarpvyriausybės konferencijos sprendimus priimti vieningai.
25. 24 punkte išdėstyta procedūra taikoma *mutatis mutandis*, jei 35 skyriuje nagrinėjamų santykių su Kosovu normalizavimo pažanga gerokai atsilieka nuo bendrų derybų eigos dėl geros valios stokos Serbijos veiksmuose, visų pirma įgyvendinant Serbijos ir Kosovo pasiektus susitarimus.
26. Laikotarpiu iki įstojimo Serbija privalės palaipsniui suderinti savo politiką trečiųjų šalių atžvilgiu ir pozicijas tarptautinėse organizacijose su Sąjungos bei jos valstybių narių politika ir pozicijomis.
27. Serbija privalo pripažinti visų kitų stojimo derybų rezultatus tokius, kokie jie yra jos įstojimo dieną.
28. Vykdamas plėtrą turėtų būti stiprinamas Sąjungos ir jos valstybių narių vykdomas nuolatinės integracijos procesas. Turi būti dedamos visos pastangos apsaugoti Sąjungos sanglaudą ir veiksmingumą. Laikantis 2006 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Tarybos išvadų, kuriose pabrėžiama, kaip svarbu, kad ES galėtų palaikyti ir stiprinti savo vystymąsi, nustatant plėtros spartą turi būti atsižvelgiama į Sąjungos gebėjimą priimti naujas nares; tai yra tiek Sąjungai, tiek Serbijai svarbus aspektas.

29. Kol vyks stojimo derybos, Sąjunga tęs dialogą su pilietine visuomene ir kultūrinį bendradarbiavimą su Serbija, kad suburtų žmones ir užtikrintų piliečių paramą stojimo procesui.
30. Siekiant didinti visuomenės pasitikėjimą plėtros procesu, sprendimai bus priimami kuo atviriau, kad būtų užtikrintas didesnis skaidrumas. Vidaus konsultacijos ir svarstymai bus reikiamu mastu apsaugoti, kad sprendimų priėmimo procesas būtų apsaugotas laikantis ES teisės aktų dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais visose Sąjungos veiklos srityse.

Derybų dalykas

31. Įstojimas reiškia, kad prisiimamos su Sąjunga bei jos institucine struktūra siejamos teisės ir pareigos, vadinamos Sąjungos *acquis*. Serbija turės taikyti *acquis*, kuri galios įstojimo metu. Be to, be teisės aktų derinimo, įstojimas taip pat reiškia, kad *acquis* turi būti įgyvendinama ir vykdoma laiku bei veiksmingai. *Acquis* nuolat kinta ir apima visų pirma:
- Sutarčių, kuriomis grindžiama Sąjunga, turinį, principus, vertybes ir politinius tikslus,
 - institucijų pagal Sutartis priimtus aktus, taip pat Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką,
- visus kitus Sąjungos sistemoje priimtus teisiškai privalomus arba neprivalomus aktus, pavyzdžiui, tarpinstitucinius susitarimus, rezoliucijas, pareiškimus, rekomendacijas, gaires,
- Sąjungos, Sąjungos kartu su valstybėmis narėmis, taip pat valstybių narių tarpusavyje Sąjungos veiklos srityse sudarytus tarptautinius susitarimus.

Tai *mutatis mutandis* taikoma Europos atominės energijos bendrijos (Euratomo) steigimo sutarčiai ir visiems pagal tą Sutartį arba tos Sutarties pagrindu priimtiems aktams bei sudarytiems susitarimams, kurių Serbija taip pat turi laikytis.

Serbijai reikės likus pakankamai laiko iki įstojimo išversti *acquis* į serbų kalbą ir parengti pakankamai vertėjų raštu bei žodžiu, kad jai įstojus ES institucijos galėtų tinkamai veikti.

32. Su įstojimu susijusios teisės ir pareigos, kurių Serbija būdama valstybe nare turės laikytis, reiškia, kad bus nutraukti visi esami Serbijos ir Sąjungos dvišaliai susitarimai ir visi kiti Serbijos sudaryti tarptautiniai susitarimai, neatitinkantys su naryste susijusių pareigų.
33. Dėl to, kad Serbija prisiima pagal *acquis* nustatytas teises ir pareigas, gali reikėti konkrečių *acquis* adaptacijų ir išimties tvarka gali būti nustatomos pereinamojo laikotarpio priemonės, kurios turi būti apibrėžtos stojimo derybų metu. Jokia *acquis* neatitinkanti Stabilizacijos ir asociacijos susitarimo nuostata stojimo derybų metu negali būti laikoma precedentu.

Prireikus, dėl konkrečių *acquis* adaptacijų bus susitariama remiantis valstybių narių priimant tą *acquis* taikytais nuo jos neatsiejamaiais principais, kriterijais bei parametrais ir atsižvelgiant į Serbijos ypatumus.

Sąjunga gali patenkinti Serbijos prašymus dėl pereinamojo laikotarpio priemonių, jei jų taikymo laikotarpis bei sritis yra riboti ir kartu pateikiamas planas, kuriame aiškiai nurodyti *acquis* taikymo etapai. Srityse, susijusiose su vidaus rinkos išplėtimu, reguliavimo priemonės turėtų būti įgyvendinamos greitai ir pereinamieji laikotarpiai turėtų būti trumpi bei jų turėtų būti nedaug; tais atvejais, kai būtina daug ką adaptuoti ir tai reikalauja nemažų pastangų bei didelių išlaidų, gali būti numatytos tinkamos pereinamojo laikotarpio priemonės, kurios būtų nuolatinio ir išsamaus suderinimo plano su nustatytu biudžetu dalis. Bet kuriuo atveju dėl pereinamojo laikotarpio priemonių negali būti keičiamos Sąjungos taisyklės ar politika, sutrikdomas jų deramas veikimas arba atsirasti didelių konkurencijos iškraipymų. Šiuo požiūriu turi būti atsižvelgiama į Sąjungos ir Serbijos interesus. Dėl pereinamojo laikotarpio priemonių ir konkrečių priemonių, ypač apsaugos sąlygų, taip pat gali būti susitariama Sąjungos interesų labui, laikantis 2004 m. gruodžio 16–17 d. Europos Vadovų Tarybos išvadų 23 punkto antros įtraukos.

34. Išsamių *acquis* techninių adaptacijų nereikės nustatyti stojimo derybų metu. Jos bus parengtos bendradarbiaujant su Serbija, ir Sąjungos institucijos jas priims iš anksto, kad jos įsigaliotų įstojimo dieną.
35. Serbija nuo įstojimo dalyvaus ekonominėje ir pinigų sąjungoje kaip valstybė narė, kuriai taikoma leidžianti nukrypti nuostata, ir eurą kaip savo nacionalinę valiutą įsives po to, kai Taryba priims sprendimą tuo klausimu remdamasi įvertinimu, ar Serbija įvykdė tam būtinas sąlygas. Visa kita šios srities *acquis* visiškai taikoma nuo įstojimo.
36. Teisingumo, laisvės ir saugumo erdvės srityje narystė Europos Sąjungoje reiškia, kad Serbija įstodama visiškai priima visą šios srities *acquis*, įskaitant Šengeno *acquis*. Tačiau dalis šios *acquis* bus taikoma Serbijoje tik tuomet, kai Taryba priims sprendimą dėl asmenų kontrolės prie vidaus sienų panaikinimo, kuris bus priimtas remiantis taikytinu Serbijos pasirengimo taikyti Šengeno *acquis* įvertinimu, atsižvelgiant į Komisijos ataskaitą, kurioje bus patvirtinta, kad Serbija toliau vykdo su Šengeno *acquis* susijusius įsipareigojimus, prisiimtus vykstant stojimo deryboms.

37. Serbija turi užtikrinti, kad visose *acquis* srityse jos institucijos, valdymo gebėjimai ir administracinė bei teismų sistemos būtų pakankamai sustiprinti, kad būtų veiksmingai įgyvendinama *acquis* arba, tam tikrais atvejais, kad būtų galima veiksmingai ją įgyvendinti likus pakankamai laiko iki įstojimo. Iš esmės tam reikia gerai veikiančios ir stabilios viešojo administravimo sistemos, pagrįstos veiksminga ir nešališka valstybės tarnyba, ir nepriklausomos bei veiksmingos teismų sistemos. Konkrečiau, tam reikės patikimam ES lėšų valdymui ir veiksmingai jų kontrolei laikantis *acquis* skirtų būtinų gebėjimų bei struktūrų. Kad padėtų Serbijai patobulinti jos institucijas, valdymo bei vykdymo užtikrinimo gebėjimus ir administracinę bei teismų sistemas, be kita ko, siekiant kovoti su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu, ir padėtų suderinti teisės aktus su ES *acquis* šioje srityje, ES teiks šiai šaliai techninę pagalbą, užtikrindama, kad būtų visapusiškai pasinaudota turimomis pasirengimo narystei lėšomis.
38. Visose *acquis* srityse Serbija turi užtikrinti, kad jos pozicija Kosovo statuso atžvilgiu nekeltų jokių kliūčių ir netrukdo Serbijai įgyvendinti *acquis*. Tokių kliūčių šalinimas bus nagrinėjamas derybų metu nagrinėjant susijusį *acquis* skyrių. Siekdama suderinti teisės aktus su ES *acquis*, Serbija visų pirma užtikrina, kad priimti teisės aktai, įskaitant jų geografinę aprėptį, neprieštarautų visapusiškai santykių su Kosovu normalizavimui.

Derybų procedūros

39. Derybos iš esmės vyks Tarpvyriausybinėje konferencijoje, dalyvaujant visoms valstybėms narėms ir Serbijai.
40. Komisija pradės oficialų *acquis* patikros procesą, kad supažindintų su juo Serbijos valdžios institucijas, įvertintų Serbijos pasirengimą pradėti derybas konkrečiose srityse ir gautų preliminarinių duomenų apie problemas, kurių greičiausiai kils derybų metu.

41. Patikros ir po to vykstančių derybų tikslais *acquis* bus suskirstyta į skyrius, kurių kiekvienas apims atskirą politikos sritį. Šių skyrių sąrašas pateikiamas priede. Bet koks Serbijos arba ES dėl atskiro derybų skyriaus pareikštas požiūris jokių būdu nedarys poveikio pozicijai, kurios gali būti laikomasi dėl kitų skyrių. Politikos sritys, kuriose Serbijai reikės dėti ypač daug pastangų, kad suderintų teisės aktus su *acquis* ir užtikrintų jos įgyvendinimą ir vykdymą, bus nagrinėjamos ankstyvame stojimo derybų etape. Be to, derybų metu dėl atskirų skyrių net iš dalies pasiekti susitarimai negali būti laikomi galutiniais, kol nepasiektas bendras susitarimas dėl visų skyrių.
42. Remdamasi Komisijos nuomone dėl Serbijos paraiškos dėl narystės, vėlesnėmis pažangos ataskaitomis, ypač patikros metu Komisijos surinkta informacija, Taryba Komisijos pasiūlymu vieningai nustatys kiekvieno skyriaus preliminarų uždarymo ir atitinkamais atvejais – atidarymo kriterijus. Skyrių „Teismai ir pagrindinės teisės“ bei „Teisingumas, laisvė ir saugumas“ atveju pagal tą pačią procedūrą taip pat bus nustatyti tarpiniai kriterijai. Sąjunga informuos Serbiją apie tokius kriterijus. Atsižvelgiant į skyrių, tikslūs kriterijai bus susiję visų pirma su teisės aktų suderinimu su *acquis* ir tinkamais pagrindinių *acquis* elementų įgyvendinimo rezultatais, įrodančiais, kad esama tinkamų administracinių ir teisminių gebėjimų. Atitinkamais atvejais kriterijai taip pat apims įsipareigojimų pagal Stabilizacijos ir asociacijos susitarimą, visų pirma reikalavimus pagal *acquis* atspindinčių įsipareigojimų, įvykdymą.

43. Atsižvelgiant į problemas, su kuriomis susiduriama, ir į reformų ilgalaikį pobūdį, skyriai „Teismai ir pagrindinės teisės“ bei „Teisingumas, laisvė ir saugumas“ turėtų būti nagrinėjami derybų pradžioje, kad būtų palikta kuo daugiau laiko būtiniems teisės aktams parengti bei būtinoms institucijoms sukurti ir svariems įgyvendinimo rezultatams pasiekti iki derybų pabaigos. Šie skyriai bus atidaryti remiantis veiksnių planais, kuriuos turi priimti Serbijos valdžios institucijos. Šių skyrių patikros ataskaitose, kurias parengs Komisija, bus pateikta svarbių nurodymų, be kita ko, dėl užduočių, kurios turės būti išdėstytos veiksnių planuose, kurie bus derybų skyriaus atidarymo kriterijai. Atsižvelgdamos į pagrįstas išskirtines aplinkybes, iškilusias patikros proceso metu, Taryba arba Komisija pagal savo atitinkamą kompetenciją gali nustatyti, kad į veiksnių planus turėtų būti įtrauktos priemonės, skirtos nustatytiems trūkumams pašalinti per apibrėžtą terminą, įskaitant, prireikus, skubos tvarka. Kai Taryba, remdamasi Komisijos atliktu įvertinimu, įsitikins, kad derybų skyriaus atidarymo kriterijai įvykdyti, ji priims sprendimą dėl šių skyrių atidarymo ir ES pradinėse pozicijose nustatys tarpinius kriterijus. Šie tarpiniai kriterijai atitinkamai bus konkrečiai taikomi teisės aktų priėmimui ir administracinių struktūrų sukūrimui bei stiprinimui, ir tarpinių rezultatų pasiekimui ir stiprinimui; jie taip pat bus glaudžiai susieti su veiksnių planų įgyvendinimo veiksmis ir etapais. Vėliau Taryba tarpinėje pozicijoje nustatys derybų skyriaus uždarymo kriterijus, kuriems įvykdyti būtina užtikrinti svarius reformų įgyvendinimo rezultatus.
44. Komisija nuolat tinkamai informuos Tarybą ir du kartus per metus teiks Tarybai derybų pagal skyrius „Teismai ir pagrindinės teisės“ ir „Teisingumas, laisvė ir saugumas“ pažangos ataskaitas. Jeigu derybose pagal šiuos skyrius iškils problemų, Komisija proceso metu galės pasiūlyti atnaujintus kriterijus, atitinkamais atvejais įskaitant naujus ir iš dalies pakeistus veiksnių planus arba kitas taisomąsias priemones. Šiuo požiūriu priemonių, skirtų pasirengimo narystei pagalbai koreguoti, gali būti imtasi tik tuo atveju, jeigu laikomasi taikomų taisyklių ir procedūrų.

45. Kalbant apie Serbijos ir Kosovo santykių normalizavimo klausimą, kuris turėtų būti nagrinėjamas kaip atskiras 35 skyriaus „Kiti klausimai“ punktas, *mutatis mutandis* taikomos panašios procedūros, kaip išdėstyta 42, 43 ir 44 punktuose, visų pirma dėmesį skiriant tarpinių kriterijų nustatymui ir atnaujinimui, be kita ko, atsižvelgiant į šių santykių normalizavimo raidą.
46. Komisija ir vyriausiasis įgaliotinis atidžiai ir nuolat stebės Serbijos pastangas siekiant normalizuoti santykius su Kosovu ir prireikus, bent du kartus per metus pateiks Tarybai ataskaitą šiuo 35 skyriuje nagrinėjamu klausimu.
47. Tais atvejais, jei derybos trunka ilgai arba jei prie skyriaus grįžtama vėliau įtraukiant naujus elementus, pavyzdžiui, naują *acquis*, esami kriterijai taip pat gali būti atnaujinami.
48. Serbijos bus paprašyta nurodyti savo poziciją dėl *acquis* ir pranešti apie savo pažangą vykdant kriterijus, be kita ko, prireikus pateikti patikimus ir palyginamus statistinius reformų įgyvendinimo duomenis. Derybų sparta priklausys nuo to, ar Serbija tinkamai perkels į nacionalinę teisę ir įgyvendins *acquis*, įskaitant veiksmingą ir efektyvą taikymą pasitelkiant tinkamas administracines ir teismines struktūras.

49. Šiuo tikslu Komisija atidžiai stebės Serbijos pažangą visose srityse, naudodamasi visomis turimomis priemonėmis, įskaitant Komisijos arba jos vardu ekspertų atliekamą stebėjimą vietoje ir dialogą pagal Stabilizacijos ir asociacijos susitarimą. Derybų metu Komisija reguliariai informuos Tarybą apie Serbijos pažangą bet kurioje srityje, visų pirma pateikdama ES bendrųjų pozicijų projektus. Taryba atsižvelgs į šį įvertinimą priimdama sprendimą dėl tolesnių veiksmų derybose dėl to skyriaus. Be informacijos, kurią ES gali prašyti pateikti deryboms dėl kiekvieno skyriaus, ir informacijos, kurią Serbija turi teikti Konferencijai, Serbija turės toliau reguliariai raštu teikti išsamią informaciją apie pažangą derinant teisės aktus su *acquis* ir įgyvendinant *acquis*, net tada, kai kuris nors skyrius bus preliminariai uždarytas. Preliminariai uždarytų skyrių atveju Komisija gali rekomenduoti, kad derybos būtų atnaujintos, ypač jei Serbija neįvykdė svarbių kriterijų ar įsipareigojimų.

DERYBŲ TVARKA IR ORGANIZAVIMAS

1. **Pirmininkavimas**

Atsižvelgiant į dvių delegacijų, kurių kiekvienai vadovauja vadovas, dvišalių derybų praktiką, nekyla Konferencijos pirmininko išrinkimo klausimas.

Sjungos delegacijos vadovas, veikdamas kaip priimančiosios delegacijos vadovas, atliks praktinį pirmininkavimo posėdžiams darbą.

2. **Ministrų ir pavaduotojų posėdžių dažnumas. Darbo grupių sudarymas**

Planuojama, kad per šešis mėnesius turėtų įvykti bent vienas ministrų ir pavaduotojų posėdis, laikantis nuostatos, kad prireikus dažnumas galėtų būti koreguojamas.

Derybos išliks centralizuotos ministrų ir pavaduotojų lygiu. Neturėtų būti planuojama sudaryti darbo grupių, nebent to reikėtų siekiant laikytis objektyvių derybų reikalavimų. Tokios darbo grupės veiks prižiūrimos pavaduotojų, vadovaudamosi aiškiais įgaliojimais ir pagal konkretų tvarkaraštį.

3. **Posėdžių vieta**

Posėdžiai vyks Briuselyje, tačiau balandžio, birželio ir spalio mėn. ministrų posėdžiai vyks Liuksemburge.

4. Organizavimas

a) Sekretoriatas

Konferencijos sekretoriato paslaugas teiks Tarybos generalinio sekretoriato pareigūnų ir Serbijos delegacijos paskirtų pareigūnų grupė, vadovaujant Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui arba jo atstovui.

b) Konferencijos einamosios išlaidos

Kiekviena šalis padengia savo kelionės ir gyvenimo išlaidas bei moka atlyginimus į sekretoriatą paskirtam personalui.

Konferencijos einamąsias išlaidas (nuomą, biuro baldus ir reikmenis, telekomunikacijas, vertimą žodžiu, vertimą raštu, pagalbinių personalą, įdarbintą Konferencijai ir t. t.) išankstiniais mokėjimais padengs Europos Sąjungos Taryba.

Šios išlaidos bus įtrauktos į Tarybos biudžeto specialią biudžeto eilutę.

Tarybos generalinis sekretoriatas atitinkamais atvejais Konferencijai pateiks metinę finansų valdymo ataskaitą dėl einamųjų išlaidų. Šios išlaidos bus padalytos dalyviams pagal bendrai sutartą tvarką.

c) Posėdžio dokumentų parengimas

Laikantis nuostatos, kad sekretoriato gali būti paprašyta parengti kitų specialių dokumentų, buvo priimta toliau pateikiama tvarka, kurią prireikus ir atsižvelgiant į patirtį galima koreguoti.

d) Ministrų posėdžiai

Po kiekvieno posėdžio parengiama išvadų santrauka, kurios galutinę redakciją patvirtina pavaduotojai, remdamiesi sekretoriato parengtu projektu, ir kuri pateikiama kitam ministrų posėdžiui oficialiai priimti.

e) Pavaduotojų posėdžiai

- Po kiekvieno posėdžio parengiama išvadų santrauka.
- Remiantis Konferencijos sekretoriato parengtais projektais, prireikus rengiamos ataskaitos, skirtos ministrų posėdžiams.

f) Darbo grupės

- Remiantis Konferencijos sekretoriato parengtais projektais, rengiamos ataskaitos, skirtos pavaduotojų posėdžiams.

PRELIMINARUS ORIENTACINIS SKYRIŲ ANTRAŠČIŲ SĄRAŠAS

(Pastaba. Šis sąrašas jokių būdu nedaro poveikio sprendimams dėl įvairių klausimų eilės tvarkos, kurie bus priimti atitinkamame derybų etape.)

1. Laisvas prekių judėjimas
2. Laisvas darbuotojų judėjimas
3. Įsisteigimo teisė ir laisvė teikti paslaugas
4. Laisvas kapitalo judėjimas
5. Viešieji pirkimai
6. Bendrovių teisė
7. Intelektinės nuosavybės teisė
8. Konkurencijos politika
9. Finansinės paslaugos
10. Informacinė visuomenė ir žiniasklaida
11. Žemės ūkis ir kaimo plėtra
12. Maisto saugos, veterinarijos ir fitosanitarijos politika
13. Žuvininkystė
14. Transporto politika
15. Energetika
16. Apmokestinimas
17. Ekonominė ir pinigų politika
18. Statistika
19. Socialinė politika ir užimtumas
20. Įmonių ir pramonės politika
21. Transeuropiniai tinklai
22. Regioninė politika ir struktūrinių priemonių koordinavimas

23. Teismai ir pagrindinės teisės
 24. Teisingumas, laisvė ir saugumas
 25. Mokslas ir moksliniai tyrimai
 26. Švietimas ir kultūra
 27. Aplinka ir klimato kaita
 28. Vartotojų ir sveikatos apsauga
 29. Muitų sąjunga
 30. Išorės santykiai
 31. Užsienio, saugumo ir gynybos politika
 32. Finansų kontrolė
 33. Finansinės ir biudžetinės nuostatos
 34. Institucijos
 35. Kiti klausimai
-